

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

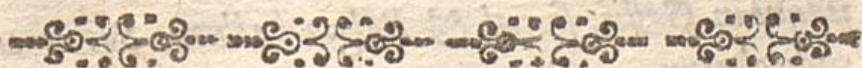
Apologia Pro Conscientiis infirmis, Sev Responsio Benigna Pro securitate dictaminis practici super certa probabilitate fundati

**Fibus, Bartholomaeus
Schweitzer, Johannes**

Coloniae, 1682

§. Septimus. Ulterior probabilioristicae progressus exponitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39304

S. S E P T I M U S.

*Uterior probabilioristica progressus
exponitur.*

I. X his ergò, qui ætate hæc nostrâ libris editis propugnârunt probabilioristicam, præter suprâ attactos præcipui sunt, Ecclesiastici status Viri *Joannes Sinnichius Doctor Lovaniensis, Prosper Fagnanus nobilis Canonista, Stephanus Gradus Vaticanae bibliothecæ Præfectus, & Salisburgensis quidam Theologus sub assumpto nomine Wendrockii.* Item religiosæ familiæ ex Illustrissimo Ordine S. Dominici *Vincentius Baronus, Julius Mercorus, Joannes Baptista Gonet, quibus addi potest Jacobus à S. Dominico: & ex Carmelitis Discalceatis, Pseudophilaethes.* Prætereo paucos alios haud multùm celebres Juris Consultos, qui se extrâ forum suum controversiis Theologicis intruserunt, exercito Magisterio, antequàm fierent Discipuli. Ubi iterùm suppono, quod memini suprâ, ut probabilitas stricta & certa concilietur sententiæ alicui, præsertim morali, tria meritò à Doctoribus requiri. Scilicet primò non vulgarem, sed *excellenter peritiam* in ea materia, quam non obiter, sed accuratè pertractent. Secundò non superbiâ præceps, nec præjudicio vel affectu
in al-

in alterutram partem præoccupatum, sed modestum, *maturum & prudens iudicium*. Tertio *Vitam laudatam, & morum Christiano dignam integritatem*. Quibus ita prænotatis, videamus, quam auctoritatem opinioni probabilioristicae hi tales conciliare possint.

2. *Sinnichio* tribuit hanc laudem Paternitas Vestra, quod scripserit *Opus, cui Titulus Saul Ex-Rex & Goliathismus profligatus, à pluribus Viris doctis probatum, & à Librorum Ordinario Censore approbatum*. Respondeo me ex hoc elogio satis præsumere, quòd opus non inspexerit Paternitas Vestra, aliàs infamem Religiosorum hostem & inverecundum Calumniatorem vituperio digniorem æstimasset. *Scommatibus non decertat Vir bonus*.

3. *Prosperum Fagnanum, Illustrissimum* vocat Paternitas Vestra *& laudibus celebratum à plurimis gravissimis Viris*. Fateor equidem; & veneror Virum: propter singularem imprimis sacri juris peritiam, tum & ingenuum animi candorem, quo fatetur, se nunquam studuisse Theologiæ. Tametsi tamen plusculum & supra mediocritatem in Theologicis profecisset, parùm potest commovere ejus auctoritas, utpotè Viri non satis consequenter locuti & ex propriis suis assertis argumenta diluentis, quibus nos gratis oppugnat. Taceo præoccupatum affectum & scommata, quæ in immeritos jacit. Paupertatis indicium est in materia præsentis probabilitatem emendicare à talibus.

4. Pro autoritate *Stephano Gradio* concilianda allegat Paternitas Vestra, quòd Magister Sacri Palatii jusserit imprimi ejus libellum, in quo disputet modestè cum Honorato Fabri. Judicet prudens Lector, quàm disputet modestè. Ita habet: *Providendum est vir optime* (Honoratum è Societate alloquitur) *ne remedium, quod adhibetis, sit ipso malo, cui obviamitis, nocentius. Vos jure probabilitatis à vobis privatim condito, & ante vos Authores; de Probabilistis in genere loquor* (ut præter Jesuitas & alii tangantur) *in foro & in judiciis inaudito, in ipsam omnis juris & omnium legum arcem invaditis: unde periculum est, ne asyllum quoddam omnis licentiæ aperiatur, ex cuius turba omnis generis mortalium accursu collecta Babylon aliqua confusionis existat. Adeò namque latè patere persuasum est novam hanc de opinionum probabilitate Philosophiam, ut eà freti passim homines ad agenda, quæcumque ad manum veniunt, profilire non dubitent, certa cum spe, non de futurū telum ex instructissimo probabilitatum armamentario depromendum, quo se a rimâq; salutem expediant. Cui certè vitio non adeò pateret aditus, si tam vilis non esset annona bonæ mentis & honestatis & officii. Scilicet hæc modestè dicta sunt in Jesuitas & Probabilistas, nè eadem in nos immodestiùs citasse videretur Paternitas Vestra in utroq; suo libello *De Radice*. Autoritas ejusmodi Scriptoris nec tenuem quidem & creperam, etsi crepet, conciliare potest doctrinis vestris probabi-*

babilitatem : præsertim cum Libellus ejus contra Honoratum haud magnam sapiat doctrinam theologiam.

5. *Wendrockii* nomen indignum æstimavit Paternitas Vestra appensione in suo libello. justum judicium. Montaltio petulantior Scurra est.

6. *Vincentium Baronum* peto non excusari ; multò minus tantoperè commendari à Paternitate Vestra. Pacis causâ prætereo, ob quæ justo prudentis judicio comprobetur, nullam penitus huic viro attribuendam auctoritatem in controversia præfenti & pluribus. Quicumque *Sua-rem* doctrinâ & religiosâ modestiâ incomparabilem virum carpit *ut inverecondum* : *Vasquez* ab universo Complutensium Doctorum senatu, pro Doctrinæ perspectæ oraculo proclamatum, deprimit *velut debilem* : *Lessium* virtutis & eruditionis laude celebratissimum, *novitatis* infimulat : *Bellarmino* tot nobilissimarum palmarum fortissimo & integerrimo pugili fœda exprobrat : Qui *Molinam* arguit *irreverentia* in Divos Augustinum & Thomam : *Toletum* accusat, quòd *Commentaria in Aristotelem ex Soto* fuerit furatus. *Valentiam* scribit *insipienter locutum* : *Amicum* non defendere *personam viri catholici* : (Taceo his graviora & propè innumera :) non est vir bonus.

7. *Julio Mercoro* illustre in dictatis Scholasticis testimonium dedi ex *Antonio Terillo*, *doctrinæ ac modestiæ*. Quod tamen constanti & manifestæ

hominum experientia tam fortiter contradicat pro fancienda Probabilioristica vestra, probare non possum, dum negat intellectum assentiri posse minus probabili, eò quod hic instar bilancis in æquilibrio constitutæ, eam in partem inclinari non possit, cui levius rationum pondus incumbat. Quod falsissimum esse evidenter comprobabo infra. Cætera quoque argumenta, quæ adducit contra nos, facile solvuntur. Patebit ex responsis, quæ dabimus ad objecta ipsi & Paternitati Vestræ communia.

8. *Joannem Baptistam Gonethum*, tametsi mentis impetus subindè abripiat in præsentia materia, æstimo tamen & veneror in paucis. Sed rationibus tamen suis vulnera non facit probabilistica. Quæ fortiùs movet argumenta contra nos, etiam Paternitas Vestra movit: claras responsiones & solidas promitto.

9. *Jacobus à S. Dominico*, quo usà fuit Paternitas Vestra, uti apparet ex libellis super Radice, multa, fateor, exprobrat Probabilisticis, sed nihil solidè probat. Quicquid rationum adducit, refutabitur in objectis à Paternitate Vestra.

10. *Pseudophilalethes* (quem *germanum Philalethen Eupistinum* vocat Paternitas Vestra, sed malè; cùm per imposturam sibi attribuat nomen competens *Jacobo Piatelio Soc. J.*) quantus Vir sit, ostendit *Franciscus de Fourmestaux in justâ defensione adversus convitia & imposturas ipsius*:
immò

immò & proprius suus modestissimus Ordo; cum ad similia audenda silentium ei deinceps imposuit. Neque iste patrocinari potest, ex iusto prudentis iudicio Probabilioristicae vestrae.

II. Atque hæc, ut paucis notarem, æquitas postulavit. cum enim doctrinis & factis censuretionibus suis velit Paternitas Vestra conciliare auctoritatem à Doctoribus, quas non potest defendere iustis rationibus, ostendendum erat, eatenus eam deficere, quatenus vel doctrinae soliditas, vel maturitas & integritas iudicii, animique passio in citatis Doctoribus eclypsin patitur. Si enim constiterit (verbis Terilli utar in probabilioristicos Doctores) doctrinam aliquam animo alieniore, aut passione mentem turbante, scripto traditam, typisque mandatam fuisse: Si certum sit, eandem non dissimili impetu hodieque in animis quorundam conservari, iisdemque studiis & quasi factiosis progressibus discipulorum mentibus imprimi: & contrariam omnium Scriptorum communem sententiam, & quasi Societati propriam, in ludibrium Ordinis & contemptum Doctrinae, buccis crepantibus ab adversariis animosè depradicari notum fiat; eo ipso Authorum illorum auctoritatem languere, & ad probabilitatem suis assertis conciliandam, parum aut nihil momenti habere, certum erit. Quia evidens præsumptio est eos ex passionis impetu mentem turbante, non ex sincero veritatis studio, ac, ut viros peritos & probos decet, sententiam suam protulisse. (& paulò post)

Evidens est, & flens dico, primos Authores, acriter fautores, & seduliores promulgatores opposita doctrina; paucos excipio; homines esse ac fuisse aut novitatibus addictos, aut hæresis Janseniana certissimos Fautores, eademque fortè infectos: sed potissimè constat, plures eorum, ne dicam ferè omnes, malevolentissimo, ac amaro nimis animo in Societatem JESU, ejusque Authores affectos fuisse, & hanc de sequenda opinione probabili, tutiore relictâ, sententiam tanquam crimen intolerabile, & doctrinam animis Christianorum perniciosam (velut radicem sceleratam damnatarum propositionum) in opprobrium Ordinis, in ejus Authoribus, ubique obviam & quasi propriam, ut caput accusationis non infimum protulisse. Atque utinam aut eadem, aut non multò inferiore animositate & malevolentia, questionis causa hodie apud multos non conservaretur, & propugnaretur in audientium animis. Verùm oppositum ejus, quod cupio, nimis apertum est in oculis eorum, qui sincero animo, quæ per mundum in hac materia geruntur, circumspiciunt. Ita ille. Nihil habeo, quod addam.

RESPON-